

1.SZ MELLÉKLET:

A HULLADÉKKAL KAPCSOLATOS ADATSZOLGÁLTATÁSI KÖTELEZETTSÉG VÉGREHAJTÁSÁT MEGKÖNNYÍTŐ GYAKORLATI PÉLDÁK

Az alább felsorolt példák a gyakorlati életben kizárólag a konkrét körülmények pontos ismeretének figyelembevételével alkalmazhatóak, a gondolatébresztő kérdésfeltevés nem teszi lehetővé egyedi ügy elbírálását.

A hulladékkal kapcsolatos nyilvántartási és adatszolgáltatási kötelezettségről szóló 164/2003. (X. 18.) Korm. rendelet (továbbiakban: Rendelet) foglaltak jogszerű végrehajtása érdekében fontos néhány tény tisztázása, amelyek meghatározzák a pontos kötelezettségeket. Tisztázandó tények a következők:

- A. Mi tekinthető hulladéknak
- B. A gazdálkodó milyen feladatot lát el a hulladékkal kapcsolatban
- C. Mely hulladékokra terjed ki az adatszolgáltatási kötelezettség
- D. Mi a telephely, amelyre vonatkozóan a kötelezettséget teljesíteni kell
- E. E-PRTR adatszolgáltatással kapcsolatos információk

Az alábbiakban található összefoglalás és példák segítik a fenti négy tényező tisztázását.

A. Mi tekinthető hulladéknak

Ennek a ténynek a tisztázása azért lényeges, mert ez dönti el, hogy fennállnak-e a hulladékokkal kapcsolatos kötelezettségek, beleértve a nyilvántartási és adatszolgáltatási feladatot is. Amennyiben valamely tárgyat vagy anyagot hulladéknak kell tekinteni, azt hulladékként is kell nyilvántartani, és a hulladékokra vonatkozó összes egyéb kötelezettséget is teljesíteni kell.

A Hgt. 3. § a) pontja határozza meg a hulladék fogalmát, amely szerint hulladék: bármely, a törvény 1. számú melléklete szerinti kategóriák valamelyikébe tartozó tárgy vagy anyag, amelytől birtokosa megválnak, megválni szándékozik, vagy megválni köteles. Kivételt képeznek azok a termelőnél képződő, tovább nem használható anyagok, amelyekre:

1. a Hgt. hatálya csak annyiban terjed ki, amennyiben azokról jogszabály másképp nem rendelkezik (Hgt. 2.§ (2) bekezdése)
2. nem terjed ki Hgt. hatálya (levegő tisztaságvédelmi jogszabály hatálya alá tartozó, a levegőbe kibocsátott anyagok; radioaktív hulladékok) (Hgt. 2. § (3) bekezdése).

Az 1. pontban felsorolt anyagok közé az alábbi hulladékok tartoznak:

- az ásványi nyersanyagok kitermelése során vagy azzal együtt kitermelt, azoktól fizikai módszerekkel leválasztott anyagok,
- állati eredetű melléktermék,
- a szennyvizek, kivéve a folyékony hulladékok,
- a hatástalanított robbanóanyagok.

Ezekre a hulladékáramokra más jogszabályok az irányadóak, a nyilvántartás és adatszolgáltatás szempontjából ez azt jelenti, hogy amennyiben a felsorolt hulladékokra vonatkozó külön jogszabály nem határoz meg adatszolgáltatási kötelezettséget, abban az esetben a Rendelet szabályait kell alkalmazni. Az alábbi táblázatban az adott hulladékáramra vonatkozó jogszabályok kerültek feltüntetésre:

1. számú táblázat: Egyes hulladékáramokra vonatkozó jogszabályok

Hulladékáram	Vonatkozó jogszabály	Vonatkozó jogszabály tartalmaz-e adatszolgáltatási előírást	Adott hulladékáram esetében a Rendelet előírásait alkalmazni kell-e
Bányászati hulladék	a bányászatról szóló 1993. évi XLVIII. törvény	Nem	Igen
Állati eredetű melléktermék	a nem emberi fogyasztásra szánt állati melléktermékekre vonatkozó egészségügyi előírások megállapításáról szóló 1774/2002/EK rendelet az állategészségügyről szóló 2005. évi CLXXVI. törvény az állati hulladékok kezelésének és a hasznosításukkal készült termékek forgalomba hozatalának állat-egészségügyi szabályairól szóló 71/2003. (VI. 27.) FVM rendelet	Nem	Amennyiben hulladékkezelő létesítményben kerül kezelésre igen
Szennyvizek	a vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény a vízgazdálkodási feladatokkal összefüggő alapadatokról szóló 178/1998. (XI. 6.) Korm. rendelet a használt és szennyvizek kibocsátásának ellenőrzésére vonatkozó részletes szabályokról szóló 27/2005. (XII. 6.) KvVM rendelet	Igen	Nem

A 2. pontban felsorolt, a Hgt. hatálya alá nem tartozó hulladékokra nem kell alkalmazni a Rendelet előírásait.

A Hgt. hatálya alá tartozó hulladékokra vonatkozóan (továbbiakban hulladék) a Hgt. 13. §-ának (1) bekezdése azt is előírja, hogy a hulladék termelője, birtokosa a tevékenysége gyakorlása során keletkező, illetőleg más módon a birtokába kerülő hulladékot köteles gyűjteni, továbbá hasznosításáról vagy ártalmatlanításáról gondoskodni. A hasznosításra vagy ártalmatlanításra vonatkozó kötelezettségét a kötelezett a Hgt. 13.§-ának (2) bekezdése alapján

- jogszabályokban meghatározott feltételekkel, megfelelő hasznosító vagy ártalmatlanító eljárás, berendezés, létesítmény alkalmazásával saját maga teljesíti (amennyiben ez a kezelési tevékenység hulladék kezelési engedély köteles, az önálló tevékenységnek minősül, ilyen formán az eredeti birtokos lényegében megválnak a hulladéktól, amikor azt akár saját, önálló kezelési tevékenységben végzett kezelésre átadja), vagy
- az erre feljogosított és engedéllyel rendelkező kezelőnek történő átadással, a kezelés költségeinek megfizetésével teljesíti.

A fentiekből az következik, hogy hulladéknak kell tekinteni mindazokat a tárgyakat vagy anyagokat, amelyeket annak birtokosa tovább használni már nem tud, és a környezet terhelés és igénybevétel csökkentése, valamint a környezet veszélyeztetés, illetve környezet szennyezés megakadályozása érdekében azt (önálló tevékenységként végzett) hulladékkezelésre adja át. Az ilyen hulladék átadás-átvétel esetén a kezelőnek hulladék begyűjtő, hulladék előkezelő, hulladékhasznosítási vagy hulladékártalmatlanítási engedéllyel kell rendelkeznie. Nem tekintjük önálló kezelési tevékenységnek azt, ha a termelő, saját telephelyén a hulladékát a további kezelésekre eredményességének elősegítése érdekében előkezel, vagy visszanyeréssel, visszaforgatással, újrafeldolgozással a saját technológiájába visszaforgatja. Ehhez a tevékenységhez kezelői engedély sem kell. Ekkor a keletkező hulladéknak azt kell tekinteni, amely a saját előkezelési művelet során keletkezik, vagy amelyet a technológiába már nem lehet visszaforgatni, ezért a termelő a továbbiakban ettől megválnak.

A már nem használható tárgyakat és anyagokat annak birtokosa átadhatja (eladhatja) olyan más gazdálkodónak, magánszemélynek is, amely az adott terméket eredeti rendeltetésének megfelelően tovább használja (újrahasználat), ezt nem tekintjük hulladéknak. Tehát például a más gazdálkodószervezetnek, illetve dolgozónak eladott számítógép, bútor esetében nem kell teljesíteni a Rendelet követelményeit. Ha azonban az átvevő a már nem használható tárgyakat és anyagokat alapanyagként, segédanyagként közvetlenül, saját termelési folyamatában felhasználja, és ezzel eredeti alapanyagot vált ki, vagy részben helyettesít, akkor ez az anyag hulladék, és az átvevőnek hulladékhasznosítási engedéllyel kell rendelkeznie (amennyiben a papírgyár papírhulladékkal egészíti ki az alapanyagot, akkor hulladékot hasznosít).

Összefoglalva: a hulladékká történő minősítés a termelő oldaláról attól függ, hogy az átvevő a tárgyat vagy anyagot milyen további felhasználás céljából veszi át:

Nem hulladék:

- amelyekre a hulladékgazdálkodási törvény hatálya azért nem terjed ki, mert ezekre más jogszabályok az irányadóak (pl. közcsatornába kibocsátott szennyvíz, takarmányok, talajjavításra, terméshozó anyagok),
- a saját telephelyen történő előkezelésre, visszanyerésre kerülő, vagy visszaforgatással, újrafeldolgozással hasznosított anyag,
- amelyet új birtokosa eredeti funkciójának megfelelően tovább használ, vagy újrahasznál,

Hulladék:

- amelyet hulladékkezelőnek adnak át.

Néhány példa:

- A mezőgazdaságban, vagy az élelmiszeriparban termelődő melléktermékek (beleértve a trágyát is) általában közvetlenül visszavezethetők a mezőgazdaságba talajerő utánpótlás, vagy állati takarmányozás céljából. Az alábbi külön jogszabályok alapján felhasznált mezőgazdasági melléktermékeket nem kell hulladéknak tekinteni:
 - a termésmnövelő anyagok engedélyezéséről, tárolásáról, forgalmazásáról és felhasználásáról szóló 36/2006. (V. 18.) FVM rendelet,
 - a takarmányok előállításáról, forgalomba hozataláról és felhasználásáról 2001. évi CXIX. törvény

Ugyanakkor előfordulhat, hogy ugyanezeket az anyagokat a fent említett külön jogszabályok szerint nem lehet felhasználni, ekkor ugyanaz az anyag, amely az előbbi példában nem volt hulladék, most hulladékként jelentkezik. Ezt a hulladékot (legyen az trágya, vagy más biohulladék) a környezet védelme érdekében hulladékkezelő műben kell kezelni, amely lehet pl. komposztáló telep, vagy az állati hulladékból történő húsliszt előállító üzem. A komposzt hasznosításra kerül (esetleg a mezőgazdaságban), a húslisztet pedig étgetéssel ártalmatlanítják.

- A többszöri töltésre alkalmas csomagoló anyagok (üvegek, hordók, ballonok), vagy pl. újratölthető nyomtató patronok mindaddig nem hulladékok, amíg a töltő cég és a felhasználó között folyamatosan forgalomban vannak. Hulladékká akkor válnak, ha további használatuk (töltésük) már nem lehetséges, mert pl. megsérültek, összetörték. Ha ez a töltés helyén történt, akkor ott jelentkezik a hulladék, ha a felhasználónál, akkor az válik a hulladék birtokosává. Amennyiben a több-utas használatú termék még javítható, javítás után az ismét termékké válik, csak az abból eltávolított anyagokat kell hulladéknak tekinteni. Ez tipikus eset pl. az összetört raklapok esetén.

A hulladék-nem hulladék határvonal mentén további pontosítások is szükségesek. Ezek a pontosítások szintén a Hgt-ből vezethetők le.

Folyékony hulladék:

- A Hgt. 3. § d) pontja szerint folyékony hulladék: az a hulladékká vált folyadék, amelyet nem vezetnek el, és nem bocsátanak ki szennyvízelvezető hálózaton, illetve szennyvíztisztító telepen keresztül. Következésképpen az a folyékony anyag, amely közvetlenül a szennyvíztisztító rendszerbe kerül bevezetésre és kezelésre, szennyvíznek, és nem hulladéknak minősül. Ezekre a szennyvízkezelésre vonatkozó szabályok az érvényesek. Vonatkozik ez mind a települési, mind az ipari eredetű szennyvizekre. Ugyanakkor a szennyvízcsatorna hálózatra nem minden esetben lehetséges a közvetlen bekötés. Ezekben az esetekben (kivéve az egyedi szennyvízkezelő kis létesítmény vagy kis berendezés) a folyékony anyagot folyékony hulladéknak kell tekinteni, a jogszabály alapján elszállításra és a hulladékgazdálkodási szabályoknak megfelelően kell arról gondoskodni (pl. nyilvántartás, adatszolgáltatás). Lehetséges, hogy a szippantott folyékony hulladék végül a szennyvízkezelő rendszerbe kerül leürítésre (csatornaszem, szennyvízkezelő műtárgy), de a leürítés pillanatáig ezt folyékony hulladékként kell kezelni. Vonatkozik ez a közszolgáltató által gyűjtött települési folyékony hulladéokra is (melynek hulladékkódja 20 03 04 emésztőgödörből származó iszap).
- Fontos azonban hangsúlyozni, hogy a szennyvizek kezelése során keletkező tisztított víztől különböző anyagok (rácsszemét, homokfogók, ülepítők iszapja, olaj- és zsírfogók fölözéke és iszapja, szennyvíziszap) már hulladékként jelentkeznek.

Szennyvíziszap:

- Alaphelyzetben a szennyvíziszap hulladék (beleértve a lerakó takarására használt stabilizált szennyvíziszapot), ezért arra a hulladékgazdálkodás előírásai vonatkoznak.

- Kivéve, ha a szennyvíziszap összetétele, és a területi lehetőségek alapján van lehetőség annak mezőgazdasági hasznosítására (lásd a szennyvizek és szennyvíziszapok mezőgazdasági felhasználásának és kezelésének szabályairól szóló 50/2001. (IV.3.) Korm. rendelet). Ebben az esetben a szennyvíziszapra a termőföldön történő elhelyezés szabályai vonatkoznak. Az ilyen szennyvíziszapokat nem tekintjük hulladéknak.

Gáznemű hulladék-levegőbe kibocsátott anyagok:

- A levegő tisztaságvédelmi jogszabály hatálya alá tartozó, levegőbe kibocsátott anyagokra a Hgt. 2.§-ának (3) bekezdése alapján a Hgt. hatálya nem terjed ki, ezért ezeket nem tekintjük hulladéknak.
- Hulladékok ellenben pl. a szerves oldószer-, hűtőanyag- és hajtógáz tartalommal rendelkező tartályok, a hab/aeroszol palackok, klór-fluor-szénhidrogéneket tartalmazó tartályok és berendezések. Ezeket, jellegüknek megfelelően a hulladékok jegyzékéről szóló 16/2001. (VII. 18.) KöM rendelet 14. főcsoportja szerint kell hulladékként besorolni.

B. A gazdálkodó milyen feladatot lát el a hulladékkal kapcsolatban

A Rendelet alapvetően a gazdálkodók számára ír elő feladatokat. Ezért tisztázni szükséges, hogy ki tekinthető gazdálkodónak, illetve gazdálkodó szervezetnek. Ezek a következők:

- Cégbírósági bejegyzés alapján nyilvántartott vállalkozások
- KSH törzsszámmal rendelkező vállalkozások, vállalkozók

A fentiek értelmében nem tekinthetők gazdálkodónak:

- A gazdálkodói tevékenységet nem folytató magánszemélyek
- Az őstermelők

A hulladékkal kapcsolatban ellátott feladat tekintetében alapvetően meg kell különböztetni a hulladék termelőjét és kezelőjét, mivel rájuk eltérő rendelkezések vonatkoznak a Rendelet szerint.

A Rendelet 7. §-ának (1) bekezdése értelmében rendszeres adatszolgáltatásra **telephelyenként** - a szállító kivételével - a hulladék kezelője, továbbá az a termelő kötelezett, amely esetben a gazdálkodó szervezetnél (nem a telephelyen!) foglalkoztatottak száma eléri a 10 főt, vagy a tárgyévben a telephelyen **keletkezett (birtokolt) hulladékok** összes mennyisége meghaladja a Rendeletben megadott értékeket.

Az alábbi táblázat tartalmazza azokat a szempontokat, amely alapján a gazdálkodó szervezet meghatározhatja, hogy mit kell tennie nyilvántartás vezetése, az adatszolgáltatás teljesítése érdekében:

2. számú táblázat: A nyilvántartás, adatszolgáltatás végrehajtása

	Hulladékgazdálkodási szempontból a gazdálkodó szervezetre jellemző tevékenység	A nyilvántartás, adatszolgáltatás végrehajtása
1.	<p><u>Hulladéktermelő</u>, ahol:</p> <ul style="list-style-type: none"> - a foglalkoztatottak létszáma meghaladja a 10 főt, - de a telephelyein legfeljebb csak olyan települési hulladék keletkezik, amelyet a helyi közszolgáltatónak adtak át 	<ul style="list-style-type: none"> - ezen települési hulladékokról nyilvántartást nem kell vezetni, - ezen települési hulladékokról adatszolgáltatást sem kell tenni - a gazdálkodószervezetnek a Rendelet 9. §-ának (2) bekezdése alapján nincs (sem adatszolgáltatási sem bejelentkezési) kötelezettsége
2.	<p><u>Hulladéktermelő</u>, ahol:</p> <ul style="list-style-type: none"> - a foglalkoztatottak létszáma meghaladja a 10 főt, - de a telephelyein legfeljebb csak olyan hulladék keletkezik, amelyet külön jogszabály alapján bejegyzett, a hulladék visszavételére kötelezettnek, vagy azzal szerződésben álló átvevőnek adtak át 	<ul style="list-style-type: none"> - ezen hulladékról nyilvántartást kell vezetni, - ezen hulladékról adatszolgáltatást nem kell teljesíteni, - a gazdálkodószervezetnek a Rendelet alapján erről a hulladékról nyilvántartást kell vezetni, de adatot nem kell szolgáltatnia (és nem kell bejelentkeznie a HIR-be)
3.	<p><u>Hulladéktermelő</u> ahol:</p> <ul style="list-style-type: none"> - a foglalkoztatottak létszáma meghaladja a 10 főt, - egyes telephelyein keletkezik (a kivételek közé nem tartozó) hulladék, - de vannak a telephelyei, ahol legfeljebb csak közszolgáltatás keretében átadott települési hulladék keletkezik, vagy olyan hulladék keletkezik, amelyet a külön jogszabály alapján bejegyzett, a hulladék visszavételére kötelezettnek, vagy azzal szerződésben álló átvevőnek adtak át (a kivételek közé tartozó hulladék) 	<ul style="list-style-type: none"> - a közszolgáltatás keretében átadott hulladékról nyilvántartást nem kell vezetni, - a külön jogszabály alapján bejegyzett, a hulladék visszavételére kötelezettnek, vagy azzal szerződésben álló átvevőnek átadott hulladékról nyilvántartást kell vezetni, - az összes többi hulladékról nyilvántartást kell vezetni, - minden telephelyről rendszeres adatszolgáltatást kell teljesíteni: <ol style="list-style-type: none"> 1. azokról ahol csak a kivételek közé tartozó hulladék keletkezik ún. 0-s borítólapot kell kitölteni (lásd Borítólap kitöltése) 2. az összes többi telephelyről adatszolgáltatást kell teljesíteni (a HIR-be történő bejelentkezéskor az összes telephelyet be kell jelenteni, az összes telephelyre kell KTJ számot kérni)
4.	<p><u>Hulladéktermelő</u> ahol:</p> <ul style="list-style-type: none"> - a foglalkoztatottak létszáma meghaladja a 10 főt, 	<ul style="list-style-type: none"> - minden hulladékról nyilvántartást kell vezetni, - minden telephelyről és hulladékról rendszeres adatszolgáltatást kell

	- minden telephelyen képződik (a kivételek közé nem tartozó) hulladék	teljesíteni (a HIR-be történő bejelentkezéskor az összes telephelyet be kell jelenteni, az összes telephelyre kell KTJ számot kérni)
5.	<p><u>Hulladéktermelő ahol:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - a foglalkoztatottak létszáma nem haladja meg a 10 főt, - de egyes telephelyein <u>a keletkező és birtokolt</u> (a telephelyen összességében megtalálható) hulladékok mennyisége meghaladja <ul style="list-style-type: none"> a) veszélyes hulladék esetében a 200 kg-ot, vagy b) nem veszélyes hulladék esetében a 2000 kg-ot, vagy c) nem veszélyes építési és bontási hulladék esetében az 5000 kg-ot. 	<ul style="list-style-type: none"> - minden a (kivételek közé nem tartozó) hulladékról nyilvántartást kell vezetni (a keletkező hulladék mennyiségétől függetlenül) - csak azokra a telephelyekre vonatkozóan kell rendszeres adatszolgáltatást teljesíteni, amelyek esetében a keletkezett hulladék mennyisége meghaladja a felsorolt határokat (a HIR-be történő bejelentkezéskor csak az adatszolgáltatásra kötelezett telephelyeket kell bejelenteni, csak az adott telephelyekre kell KTJ számot kérni)
6.	<p><u>Hulladéktermelő ahol:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - a foglalkoztatottak létszáma nem haladja meg a 10 főt, - és az egyes telephelyen <u>keletkező és birtokolt</u> (a telephelyen összességében megtalálható) hulladékok mennyisége nem haladja meg: <ul style="list-style-type: none"> a) veszélyes hulladék esetében a 200 kg-ot, vagy b) nem veszélyes hulladék esetében a 2000 kg-ot, vagy c) nem veszélyes építési és bontási hulladék esetében az 5000 kg-ot. 	<ul style="list-style-type: none"> - minden a (kivételek közé nem tartozó) hulladékról nyilvántartást kell vezetni (a keletkező hulladék mennyiségétől függetlenül) - rendszeres adatszolgáltatást egyik telephelyre vonatkozóan sem kell teljesíteni (és nem kell bejelentkeznie a HIR-be)
7.	<p><u>Hulladékkezelő</u> (begyűjtő, előkezelő, hasznosító, ártalmatlanító)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - minden keletkező hulladékról (kivéve a közszolgáltatás keretében átadott települési hulladékot), nyilvántartást kell vezetni, különös tekintettel a másodlagos hulladékokra, - minden kezelt hulladékról nyilvántartást kell vezetni - a HIR-be történő bejelentkezéskor minden telephelyet be kell jelenteni - minden a (kivételek közé nem tartozó) keletkező hulladékról adatot kell szolgáltatni, különös tekintettel a másodlagos hulladékokra, - minden kezelt hulladékról adatot kell szolgáltatni

A hulladéktermelő

A Hgt 3. §-ának f) pontja értelmében termelő alatt kell érteni azt, akinek a tevékenysége során a hulladék keletkezik, vagy tevékenysége következtében a hulladék jellege, és összetétele megváltozik. Ennek megfelelően hulladéktermelő lehet a különböző nemzetgazdasági szakágazatokban tevékenységet végző gazdálkodó (elsődleges hulladékok), valamint a hulladékkezelés során keletkező másodlagos hulladékok tekintetében a hulladékkezelő is. Mind az elsődleges, mind a másodlagos hulladékokat termelőknek ebben a feladatkörükben egységesen a hulladéktermelőre vonatkozó előírásokat (is) kell teljesíteni.

A hulladékkal kapcsolatos felelősség (és az ezzel kapcsolatos feladatok) elsődlegesen a tevékenységet végző termelőt terhelik, ha ez nem érvényesíthető, akkor a birtokosnak kell a termelő helyett helyt állni. Elsősorban azoknál a megbízásra végzett tevékenységeknél adódhat probléma, ahol a munka a megbízó telephelyén, vagy ingatlanán folyik (pl. építőipar, szolgáltatás). Helyesen jár el a két fél, ha a megbízási szerződésben megállapodik arról is, hogy melyikük gondoskodik a keletkező hulladékokról. Ebben az esetben valamennyi kötelezettség a szerződésben meghatározott felet terheli. Amennyiben ilyen megállapodást nem kötöttek, a hulladék termelőjének a tevékenység végzőjét, birtokosának a megbízót kell tekinteni.

A Hgt. a hulladék birtokosára ugyanolyan kötelezettségeket ró, mint a hulladéktermelőre, ezért a Rendelet sem tesz különbséget, így hulladéktermelőnek kell tekinteni mindazokat, akik hulladékot termelnek, vagy birtokolnak.

A hulladéktermelő adatszolgáltatási kötelezettsége több tényezőtől függ. A Rendelet alapján rendszeres és eseti adatszolgáltatásra kötelezett hulladéktermelőt kell megkülönböztetni, mert ezek feladatai eltérőek.

Rendszeres adatszolgáltatásra kötelezett hulladéktermelő a Rendelet 7. §-ának (1) bekezdése alapján:

Az adatszolgáltatást telephelyenként kell teljesíteni (a telephely meghatározását lásd a D pont alatt). A fentiek értelmében, ha a gazdálkodó szervezet több telephelyen végzi tevékenységét, és az egyes telephelyeken dolgozók létszáma ugyan 10 fő alatti, de az egész gazdálkodói létszám valamennyi telephelyet figyelembe véve összesen eléri a 10 főt, rendszeres adatszolgáltatásra kötelezetté válik, és ezt minden telephelyére vonatkozóan meg kell tennie, függetlenül attól, hogy az egyes telephelyein hány főt foglalkoztat, illetve ott milyen tömegű és fajtájú hulladék keletkezik évente. Kivételt jelentenek ez alól azok a gazdálkodók, amelyeknél minden telephelyen kizárólag közszolgáltatónak átadott települési (szilárd vagy folyékony) hulladék illetve a külön jogszabály alapján bejegyzett, a hulladék visszavételére kötelezettnek, vagy azzal szerződésben álló átvevőnek átadott hulladék keletkezik, ezeknek nem kell bejelentést tenni. Ha a gazdálkodónak van legalább egy telephelye, ahol a fenti kivételektől eltérő hulladékon kívül más hulladék is keletkezik, akkor minden telephelyéről kell adatot szolgáltatnia, azokról a telephelyekről is, ahol kizárólag a fenti kivételek között felsorolt hulladék van. (Utóbbiakról csak ezt a tényt kell közölnie. Lásd Borítólap kitöltése.) Azok a 10 fő feletti gazdálkodók, amelyek települési hulladékaikat nem a közszolgáltatónak adják át, ezen hulladékaikat nyilvántartani kötelesek, és erről adatot is kell szolgáltatniuk.

A Rendelet 7. §-ának (1) bekezdése alapján kötelező az adatszolgáltatás akkor is, amikor a gazdálkodónál az alkalmazottak összes létszáma nem éri el a 10 főt, ugyanakkor egy vagy több telephelyén a keletkező hulladékok mennyisége meghaladja

- veszélyes hulladékok esetében a 200 kg-ot, vagy
- nem veszélyes hulladékok esetében a 2000 kg-ot, vagy
- nem veszélyes építési és bontási hulladékok esetében az 5000 kg-ot.

Ebben az esetben csak a mennyiségi limitet meghaladó telephelyekre vonatkozóan kell adatbejelentést tennie a gazdálkodónak. A mennyiségi limitekbe nem számít bele az a keletkező települési hulladék mennyiség, amelyet a gazdálkodó a közszolgáltatónak ad át, továbbá az a hulladék sem, amelyet a külön jogszabály alapján bejegyzett, a hulladék visszavételére kötelezettnek, vagy azzal szerződésben álló átvevőnek adott át. A birtokolt hulladék mennyiségébe azonban beletartozik az előző években keletkezett, de még kezelésre át nem adott hulladékok mennyisége. Ezért ha az előző évi zárókészlet nem nulla, akkor az adott évben keletkező hulladék mennyiségének meghatározásakor figyelembe kell venni az előző évi zárókészletet, a tényleges hulladék mennyisége az adott tárgyévben keletkező hulladék és az előző évi zárókészlet összege lesz. A 10 főt nem foglalkoztató gazdálkodó szervezetnek, a rendszeres adatszolgáltatási kötelezettség megállapításakor ezt a teljes mennyiséget kell összevetni a rendeletben szereplő határokkal. A Hgt. 3. §-ának q) pontja szerint a tárolás definíciója: a hulladéknak termelője által a környezet veszélyeztetését kizáró módon végzett, három évnél rövidebb ideig tartó elhelyezés. Ez alapján, a telephelyen keletkező nem veszélyes hulladékot legfeljebb 3 évig lehet tárolni, veszélyes hulladék esetén - a veszélyes hulladékkal kapcsolatos tevékenységek végzésének feltételeiről szóló 98/2001. (VI. 15.) Korm. rendelet 10. § (2) bekezdése szerint- a tárolás 1 évben maximált.

A hulladékot előkezelő, -kezelő gazdálkodószervezet, a hulladék előkezelési, -kezelési tevékenység során keletkező másodlagos hulladék tekintetében termelőnek minősül, erről adatszolgáltatási kötelezettséggel bír.

A rendszeres adatszolgáltatóknak a kötelezettségüket minden felszólítás nélkül, a Rendeletben megadott módon és határidővel teljesíteniük kell.

Eseti adatszolgáltatásra kötelezett hulladéktermelő:

A Rendelet előírásaiból adódóan a nyilvántartás vezetésére kötelezettek körében lesznek olyan hulladéktermelők, amelyek rendszeres adatszolgáltatásra nem kötelezettek, mivel sem a foglalkoztatottak létszáma, sem a keletkező hulladékok tekintetében nem érik el a megadott határokat. Ez az ún. kistermelői kör (pl. kisiparosok, kisvállalkozások). Az ezek által termelt hulladék mennyisége gazdálkodói szinten ugyan nem nagy, azonban országos szinten az összes mennyiség jelentős. Ezért nem szabad lemondani a kistermelői körben képződő hulladékok mennyiségének és összetételének megismeréséről. Ennek érdekében a Rendelet 9. §-ának (1) bekezdése megadja azt a lehetőséget, hogy az egyébként rendszeres adatszolgáltatásra nem kötelezettektől is lehessen eseti adatszolgáltatást kérni. Erre statisztikai módszerekkel történő kiválasztás alapján kerül sor. A kiválasztott termelők postai úton kapják meg az adatlapokat, amelyek kitöltése és visszaküldése a számukra ugyanúgy kötelező, mint a rendszeres adatszolgáltatók esetében. A kiválasztott mintacsoportok adatainak feldolgozásával, és a tevékenységet végzők teljes körére történő extrapolációval lehet meghatározni a kistermelői körből kikerülő hulladékok összetételét és mennyiségét országos szinten.

Az eseti adatszolgáltatásra kötelezettek az adatszolgáltatást postán kézbesített felszólításra teljesítik, az abban szereplő határidővel és a mellékelt (a Rendeletben lévővel azonos) adatlapon, a megjelölt környezetvédelmi hatóság felé.

A hulladéktermelők adatszolgáltatásukat a HT lapok kitöltésével teljesítik.

A hulladékkezelő:

A Hgt. 3. §-ának g) pontja szerint hulladékkezelő az, aki a hulladékot gazdasági tevékenysége körében a hulladék birtokosától átveszi, kezeli. A hulladékkezelést végzőket tevékenységük jellege szerint a következőképpen csoportosíthatjuk:

- Hulladékszállító

-Előkészítő műveleteket végzők:

- Begyűjtő
- Előkezelő

-Végső kezelést végzők:

- Hulladékhasznosító
- Hulladékártalmatlanító

Rendszeres adatszolgáltatásra a szállító kivételével minden, az előbb felsorolt hulladékkezelő kötelezett, a szállítónak nem kell adatot szolgáltatnia.

A szállító:

Mivel a szállítónak lényegesen eltérőek a Rendelet szerinti kötelezettségei, fontos tisztázni, hogy kit tekintünk szállítónak. A szállító olyan szolgáltatást végez, amely során a hulladéktermelő és a kezelő között létrejött átadás-átvételi szerződés tárgyát képező hulladékot a szállítmányozási szabályoknak megfelelően elszállítja. Felelőssége a szállítási szabályok betartása területén van, illetve a szállításból eredő szennyeződés esetén a hulladék eltakarításáról, a terület szennyeződés-mentesítéséről, valamint az eredeti környezeti állapot helyreállításáról köteles gondoskodni (Hgt. 16.§). A szállítónak a szállított hulladékra a megfelelő szállítási engedéllyel kell rendelkeznie. A szállító tehát a termelőtől, vagy a kezelőtől csupán a szállításra kap megbízást, a hulladék átadás-átvételi szerződés a termelő és a kezelő között jön létre. A szállítóra vonatkozó nyilvántartási és adatszolgáltatási kötelezettségek eltérőek a begyűjtőre vonatkozóktól, ezért nagyon lényeges a két feladatkör pontos elhatárolása. A begyűjtőre vonatkozó szabályokat lásd alább.

Az előkészítő műveleteket végzők:

A kezelők következő, jól megkülönböztethető csoportját a begyűjtők és az előkezelők alkotják. Ezek közös jellemzője, hogy a hulladékkezelési láncban a termelő és a végső kezelést végző gazdálkodók között helyezkednek el, velük hulladék átadás-átvételi szerződési viszonyban állnak. Másik fontos jellemzője a csoportnak, hogy olyan tevékenységet végeznek, amely után mindig kell, hogy következzen valamilyen végső kezelési folyamat.

A begyűjtő:

A szállítótól határozottan el kell választani a begyűjtőt. A Hgt. 15. §-ának (2) bekezdése szerint a begyűjtés során a hulladékkezelő a hulladékot a hulladék termelőitől vagy más birtokosaitól rendszeresen összeszedi, illetőleg a hulladékot átveszi a hulladékok birtokosaitól a begyűjtőhelyeken, gyűjtőpontokon, majd elszállítja a begyűjtőhelyre. A Hgt. 15. §-ának (5) bekezdése alapján a hulladékkezelő begyűjtőhelyet önálló telephelyként vagy telephelyen belüli gyűjtőhelyként hatósági engedély birtokában létesíthet és üzemeltethet, ahol a hasznosítást vagy ártalmatlanítást megelőzően a hulladékot elszállításig tárolja, esetenként előkezel, illetve további kezelésre, hasznosításra előkészíti. Ennek megfelelően a begyűjtő előkezelési tevékenységet is végezhet, amelyhez szintén megfelelő engedéllyel kell rendelkeznie. A begyűjtő ugyan szállítási tevékenységet is folytat, de végezhet hulladék kereskedelmi tevékenységet is (Hgt. 15. §). Ezekben az esetekben mind a hulladékszállítási, mind a kereskedelemre vonatkozó előírásoknak is meg kell felelnie. Látható, hogy a begyűjtő egyszerre többféle feladatot is elláthat a hulladékkal kapcsolatban. Ehhez igazodva valamennyi tevékenységéről adatot kell szolgáltatnia. A szállítási tevékenységi körében a szállítóra vonatkozó szabályokat kell teljesítenie, a begyűjtött hulladékról a begyűjtőre vonatkozó szabályok szerint szolgáltat adatot, ha előkezelést is végez, akkor az előkezelésről is kell jelentést adnia. Amennyiben a végső kezelési formák valamelyikét (hasznosítás, ártalmatlanítás) is végzi, erről ebben a minőségében is elkülönítetten kell adatot szolgáltatnia.

A begyűjtő, a begyűjtői feladatkörében nem változtathatja meg a hulladék jellegét (kódszámát), tehát másodlagos hulladéka nem keletkezhet. A begyűjtőnek azokat a

tevékenységeit, amelyek során másodlagos hulladék keletkezik, előkezelői tevékenységnek kell tekinteni, és erre az előkezelőre vonatkozó szabályokat kell alkalmazni.

Begyűjtőként szolgáltatnak adatot:

- A települési szilárd és folyékony hulladék begyűjtő, beleértve a közszolgáltatót is
- A nem-veszélyes ipari és termelői hulladék (fém, fa, textil, papír, stb.) begyűjtő
- A kiemelt hulladékaromok begyűjtését végző szervezetek (pl. hulladék olajok, csomagolási hulladékok, elemek, akkumulátorok, gumiabroncs hulladék, egészségügyi hulladék begyűjtők)
- A hulladékudvarok és átvevőhelyek üzemeltetői
- A hulladékgyűjtő szigetek üzemeltetői
- A hulladékkereskedők

Az előkezelő:

A Hgt. 3. §-ának p) pontja szerint az előkezelés: a hulladék begyűjtését, tárolását, hasznosítását, illetőleg ártalmatlanítását elősegítő, azok biztonságát növelő, a környezetterhelést csökkentő tevékenység, amely a hulladék fizikai, kémiai, biológiai tulajdonságainak megváltoztatásával jár. Ennek megfelelően előkezelő az a gazdálkodó, amely ezt a tevékenységet folytatja. Nem kell önálló előkezelési tevékenységnek tekinteni azt, ha a termelő, saját telephelyén a hulladékát a további kezelések eredményességének elősegítése érdekében előkezel. Ehhez a tevékenységhez előkezelői engedély sem kell, és a termelőre nem vonatkoznak az előkezelőre alkalmazandó szabályok. Minden egyéb esetben az előkezelési tevékenység engedély köteles, és az előkezelőre vonatkozó adatszolgáltatási szabályokat kell követni. Minden olyan hulladékkezelési tevékenységet, amely eredményeként hulladék keletkezik, és amelyet hulladékkezelési folyamat követ, előkezelésnek kell tekinteni. Előkezelés, pl. az állati hulladékokból történő húsliszt előállítás, mivel az a továbbiakban étetésre kerül, vagy pl. a kórházi hulladékok fertőtlenítése is.

Az előkezelés során a hulladék jellege megváltozhat (más kódszámmal jellemezhető hulladék keletkezhet). Az így keletkezett másodlagos hulladékokat az előkezelőnek a hulladéktermelőre vonatkozó szabályok alapján kell bejelentenie. Amennyiben a végső kezelési formák valamelyikét (hasznosítás, ártalmatlanítás) is végzi, erről ebben a minőségében is elkülönítetten kell adatot szolgáltatnia.

Klasszikus előkezelési feladatot végez az autóbontó. A bontás során a gépjárművet alkatrészekre, illetve anyagi minőség szerinti frakciókra bontják. A gépkocsikból kisserelt, még használható alkatrészeket (karosszéria elemeket, lámpákat stb.) az autóbontó műbizonylattal terméké minősíti, ami hasznosítási tevékenység. Az egyéb terméké nem minősíthető frakciókat hasznosításra, illetve ártalmatlanításra más kezelőnek kell átadnia. Erre való tekintettel az autóbontónak az általa átvett roncsokról előkezelőként, a végső kezelésre átadott hulladékokról másodlagos hulladék termelőként, a forgalomba hozott alkatrészekről hasznosítóként kell az adatszolgáltatását teljesítenie.

Maga a bontási tevékenység egy előkezelés (P0208 Fizikai-kémiai kezelés válogatás), amely során a 16 01 04* hulladékkódú, terméké tovább nem használható járműveket szétszedik különböző frakciókra. Ennek értelmében a bontó HB lapon jelenti a bontást. A bontás során keletkezett frakciók másodlagos hulladékok, amelyeket a bontó részletesen megjelenít a HT lapokon.

A terméké minősített alkatrészek tekintetében az autóbontó végzi a hasznosítást, amely lehet például:

- R3 oldószerként nem használatos szerves anyagok visszanyerése, regenerálása (beleértve a komposztálást és más biológiai átalakítási műveleteket is, vagy
- R4 fémek és fémvegyületek visszanyerése, újrafeldolgozása, vagy

– R5 egyéb szerves anyagok visszanyerése, újrafeldolgozása.

Ebben az esetben a másodlagos hulladékról kitöltött HT lapról az alkatrészt a bontó saját magának adja át HK lapra, és ott jelenti annak hasznosítását.

A fennmaradó egyéb másodlagos hulladékot a bontó továbbadja kezelésre, a másodlagos hulladékról szóló HT lapon jelöli a hulladék átvevőjét.

Minden bontással és később alkatrész eladással kapcsolatos tevékenységet (pl. elektromos, elektronikai hulladék) a fentiek szerint kell jelenteni.

A hulladék begyűjtők és előkezelők adatszolgáltatásukat a HB lapok kitöltésével teljesítik.

A végső kezelést végzők:

A végső kezelést végző gazdálkodóknak arról kell gondoskodniuk, hogy biztosítsák az általuk kezelt hulladék minél nagyobb mértékű hasznosítását, illetve környezetkímélő ártalmatlanítását. Tevékenységük során a hulladékkezelés utolsó fázisát végzik, ezután az adott hulladékkal kapcsolatban más kezelési tevékenység már nem következik. A végső kezelés két alapvető formája a hasznosítás és az ártalmatlanítás. Ezek elkülönítése azonban még az EU tagországi számára sem egyszerű feladat. A Hgt. 3. §-ának j) pontjának (és az EU szabályozás) meghatározása szerint hasznosításnak minősül mindaz a hulladékkezelési művelet, amely a Hgt. 4. mellékletében felsorolt tevékenységek valamelyikével jellemezhető (R kódok), illetve a Hgt. 3. §-ának k) pontja szerint ártalmatlanításnak kell tekinteni azokat a hulladékkezelési tevékenységeket, amelyek a Hgt. 3. mellékletében felsoroltak valamelyikével jellemezhetők (D kódok). Vannak olyan esetek, amelyekre ezek a meghatározások nem alkalmazhatók, illetve ellentmondásokat és bizonytalanságokat tartalmazhatnak. Ez a tagországok között is többször vitát váltott ki.

Az Európai Bíróság több egyedi esetben hozott ítéletet, amelyekben megfogalmazta a további hasonló esetekben alkalmazandó fő elveket is. A hasznosítás megítéléséhez alkalmazandó szabályként mondta ki egy esettel kapcsolatos döntésében (EJC, C-6/00), hogy a hulladék hasznosítás alapvető elve az eredetileg használt anyagok hulladékokból nyert anyagokkal történő kiváltása. Ugyancsak vitás pont lehet a hulladék ártalmatlanítása égetéssel, valamint az energianyerés céljából történő hasznosítás határának kijelölése. Ezzel kapcsolatban szintén megszületett az Európai Bíróság egy másik döntése (EJC C-458/00), amely három kritériumot határoz meg az energetikai hasznosítás feltételeként:

- Az égetés elsődleges célja az energianyerés kell, hogy legyen, amely során a hulladékkal elsődleges tüzelőanyagot váltanak ki.
- A működtetés feltételei adjanak okot arra a feltételezésre, hogy a művelet energiát termel, amelyhez a következőknek kell teljesülni:
 - A hulladék égetése során nyert energia nagyobb legyen, mint amennyit a hulladék ártalmatlanítási célú elégetéséhez felhasználnának (nettó energiatermelés)
 - A megtermelt többlet energiát föl kell használni, akár közvetlenül hő formájában, akár elektromos energia formájában.
- A hulladékot a lehető legnagyobb mértékben föl kell használni, ugyanígy a megtermelt energiát is legnagyobb mértékben hasznosítani kell.

A hasznosító:

A hulladék hasznosítása történhet:

- A hulladék anyagának termelésben, szolgáltatásban történő ismételt felhasználásával (újrafeldolgozás);
- A hulladék valamely újrafeldolgozható, vagy újrahasználatos összetevőjének elválasztásával és alapanyaggá, illetve áruvá alakításával (visszanyerés);

- A hulladék energiatartalmának kinyerésével (energetikai hasznosítás).

A biológiailag lebomló szerves anyagok aerob vagy anaerob lebontása és további felhasználásra alkalmassá tétele hasznosításnak minősül. A tevékenység végzésének és a keletkező termékek felhasználásának feltételeit más jogszabályok tartalmazzák.

A hulladék hasznosítójának biztosítania kell, hogy a hasznosítással előállított termék az elsődleges alapanyagból előállított termékénél ne okozzon nagyobb környezetterhelést. Hulladékhasznosító létesítmény csak meghatározott feltételekkel és a környezetvédelmi hatóság engedélyével létesíthető.

Mint az Európai Bíróság döntéséből is látható, a hulladék hasznosítás lényege, hogy a hulladékkal, vagy az abból kinyert anyagokkal az eredeti nyersanyagokat, alapanyagokat kiváltjuk. A hasznosítási eljárások során keletkezhet másodlagos hulladék, amelyet a hulladéktermelőre vonatkozó szabályok szerint másodlagos hulladékként kell bejelenteni. Gyakori eset azonban, hogy a hulladékot és az eredeti alapanyagot együtt használják föl a termelési folyamatban, így a termelés során keletkező hulladékról nem könnyű eldönteni, hogy az elsődleges, vagy másodlagos hulladéknak minősül-e. Az országos hulladékmérleg szempontjából fontos, hogy ha valamely technológiában a hulladékot és az eredeti alapanyagot együtt használják föl a gyártási technológia során, a keletkező hulladék mennyiségét a bemenő anyagok tömegaránya szerint osszuk föl elsődleges és másodlagos hulladéokra, és a bejelentésben is így szerepeltessük.

Az ártalmatlanító:

A Hgt. 19. §-a alapján a hulladékártalmatlanítás a környezetvédelmi hatóság engedélyében megfogalmazottak szerint történhet:

- hulladéklerakóban történő lerakással,
- termikus ártalmatlanítással,
- más kémiai, biológiai vagy fizikai eljárással.

A hulladék hasznosítók és ártalmatlanítók adatszolgáltatásukat a HK lapok kitöltésével teljesítik.

C. Mely hulladékokra terjed ki az adatszolgáltatási kötelezettség

Alapvetően fontos, hogy csak azokról a hulladékokról lehet adatszolgáltatást kérni, amelyekre nyilvántartási kötelezettséget is előír a Rendelet.

Nyilvántartási (és egyben az adatszolgáltatási) kötelezettség alóli felmentés esete:

A Rendelet 1. §-ának (2) bekezdése értelmében települési hulladékaik tekintetében nyilvántartás vezetésére (ennek megfelelően adatszolgáltatásra) nem kötelezett az az ingatlanulajdonos (magánszemély vagy gazdálkodó), aki, vagy amely az ingatlanán képződő települési hulladékot a közszolgáltatás keretében kezelteti. Ezen hulladékokra vonatkozóan a nyilvántartást és a bejelentést a közszolgáltató teljesíti.

A települési hulladékok körébe tartozik:

- A rendszeresen begyűjtött, háztartásokból származó települési szilárd hulladék,
- A gazdálkodóknál, intézményeknél keletkező, háztartási hulladékhoz hasonló jellegű és összetételű, veszélyesnek nem minősülő szilárd hulladék,
- A közforgalmú és zöldterületen keletkező közterületi hulladék,
- A közszolgáltató által szervezett begyűjtési akciók keretében begyűjtött lom hulladék,
- Az erre a célra kiválasztott közszolgáltató által elszállított települési folyékony hulladék.

Következésképpen azok a magánszemélyek vagy gazdálkodók, aki, vagy amelyek a fenti kritériumoknak megfelelő települési hulladékukat közszolgáltatás keretében adják át, ezekről sem nyilvántartás vezetésére, sem adatszolgáltatásra nem kötelezettek. A nyilvántartás és adatszolgáltatás alóli mentesség csak és kizárólag abban az esetben áll fenn, ha a fentiekben részletezett mindkét feltétel teljesül!

Ennek a rendelkezésnek az a célja, hogy tehermentesítse a lakosságot, illetve a gazdálkodókat az adminisztratív kötelezettségek egy része alól. Erre azért van lehetőség, mert a közszolgáltató a települési hulladékokkal kapcsolatos tevékenységét jogszabályban szigorúan szabályozott keretek között végzi, ami garanciát jelent arra, hogy az általa kezelt hulladékokról megbízható adatokat fog szolgáltatni, így nincs szükség a hulladék termelőjétől ugyanezeknek az adatoknak a bekérésére.

Mely esetekre nem vonatkozik a felmentés:

- Azon települési hulladékokra, amelyet nem a közszolgáltatás keretében szállítanak el.
- Azok a gazdálkodó szervezetek, amelyek települési hulladékaikat nem a közszolgáltatónak adják át, mind a nyilvántartás vezetésére, mind (meghatározott esetekben) adatbejelentésre kötelezettek.
- Nem számít települési hulladéknak az a gazdálkodói tevékenység során keletkező, a települési hulladékkal együtt kezelhető hulladék, amelynek összetétele nem hasonló a háztartási hulladékhoz. Ezt a szabályt kell követni még akkor is, ha ezt a hulladékot egyébként a gazdálkodó a közszolgáltatónak adja át, és azt a közszolgáltató által üzemeltetett lerakón a háztartási hulladékokkal együtt kezelik. Ezeknek a hulladékoknak az esetében mind a nyilvántartás vezetése, mind (meghatározott esetekben) az adatbejelentés kötelező.
- A termelőnek minden egyéb keletkező, illetve kezelésre átadott hulladékról nyilvántartást kell vezetni, és ezekről (meghatározott esetekben) adatot is kell szolgáltatni.

Az adatszolgáltatási kötelezettség alóli felmentés esete:

A Rendelet 9. §-ának (2) bekezdése alapján a hulladék termelőjének nem kell adatot szolgáltatnia a külön jogszabály alapján bejegyzett, a hulladék visszavételére kötelezettnek, vagy azzal szerződésben álló átvevőnek átadott hulladékról.

Ennek a rendelkezésnek a célja - hasonlóan a települési hulladékokra vonatkozó kivételhez - az, hogy tehermentesítse az adatszolgáltatókat az adminisztratív kötelezettségek egy része alól. Amennyiben a visszavételi kötelezettséget rendelet írja elő, az meghatározza az érintettek ezzel kapcsolatos kötelezettségeit is (pl. a nyilvántartást és bejelentést), ami garanciát jelent arra, hogy az érintett kezelő az általa kezelt hulladékokról megbízható adatokat fog szolgáltatni, így nincs szükség a hulladék termelőjétől ugyanezeknek az adatoknak a bekérésére.

D. Mi a telephely, amelyre vonatkozóan a kötelezettséget teljesíteni kell

A hulladékokkal kapcsolatos adatszolgáltatási kötelezettség a szükséges adatlapok kitöltésével és a telephely szerint illetékes környezetvédelmi felügyelőséghez történő eljuttatásával teljesíthető.

Tekintettel arra, hogy mind a nyilvántartást, mind az adatszolgáltatást telephelyenként kell végezni, nagyon fontos, hogy a telephelyet pontosan értelmezzük.

Telephely:

Hulladékgazdálkodási szempontból telephelynek kell tekinteni azokat a helyszíneket, ahol tényleges gazdálkodás folyik. Ez alatt azokat a telephelyeket kell érteni, ahonnan pl. egy-egy terület üzemeltetését végzik, irányítják a karbantartási, szerelési és egyéb munkákat. Ezekhez a „központi telephelyekhez” tartoznak azok a munkaterületek is, ahol állandó személyzet nélküli üzemelés folyik. De ide sorolhatók azok a munkaállomások is, ahol 1-2 ember az állandó személyzet. A fentiek miatt indokolt a munkaterület és a munkaállomás fogalmak bevezetése, és elkülönítése a telephelytől.

A telephely engedély köteles tevékenységeknél egyértelmű, hogy azt kell telephelynek tekinteni, amelyre ezt az engedélyt kiadták, de hozzátartozónak kell tekinteni mindazokat a munkaterületeket és munkaállomásokat, amelyen az adott telephely dolgozói a telephely engedélyben megjelölt tevékenységeket végzik. A nem telephely engedély köteles tevékenységeknél azt kell telephelynek tekinteni, ahol a gazdálkodó a cégbejegyzésben rögzített tevékenységet végzi, legyen ez saját tulajdonú, vagy bérelt terület. Nyilván ebben az esetben is hozzá kell érteni mindazokat a munkaterületeket és munkaállomásokat, amelyeken ugyanazt a tevékenységet végzik.

A nem telephely engedély köteles telephelyek esetében a gazdálkodónak van némi szabadsága abban, hogy kijelölje a „telephelyet”. Lényeges, hogy a telephelyi nyilvántartásban az összes kapcsolódó munkaterület és munkaállomás is megjelenjen, az itt képződő hulladékok feltüntetésével, valamint az adatszolgáltatás is erre az egész körre együtt történjen. Az is fontos, hogy ha a gazdálkodó kijelölte a telephelyét és a hozzá kapcsolódó munkaterületeket és munkaállomásokat, mind a nyilvántartásban, mind a bejelentésben a továbbiakban is ugyanezt értse alatta.

Különlegesen nehéz a telephely fogalmának értelmezése pl. az építési vagy kármentesítési tevékenységet végző vállalkozók esetében, hiszen nekik az építési, kármentesítési terület nem telephelyük, nyilvántartásukat, adatszolgáltatásukat a tényleges, cégkivonatukban szereplő telephelyen végzik, és ezekhez a telephelyekhez rendelik az építési, kármentesítési területet, mint munkaterületet (lásd fent).

További problémát jelent pl. a különböző irodaházakban, közintézményekben létesített melegkonyhát üzemeltető gazdálkodószervezetek kérdése. Tekintettel arra, hogy ezen cégek nem egy egyszeri tevékenység elvégzésére (pl. épület kivitelezése, terület kármentesítése), hanem folyamatos üzemeltetés elvégzésére szerződnek, ezért számukra ezek a területek telephelyek.

E. E-PRTR adatszolgáltatással kapcsolatos információk

Az Európai Unióban érvényben lévő jogszabályok közül a rendeletek a tagországokra egy az egyben vonatkoznak anélkül, hogy azok a hazai jogrendbe átültetésre kerülnének. Így az Európai Szennyezőanyag-kibocsátási és -szállítási Nyilvántartás létrehozásáról, valamint a 91/689/EGK és a 96/61/EK tanácsi irányelv módosításáról szóló 166/2006/EK rendelet (továbbiakban 166/2006/EK rendelet) közvetlenül érvényes a hazai gazdálkodószervezetekre és hatóságokra is.

A 166/2006/EK rendelet által elrendelt E-PRTR adatszolgáltatás pár száz, a Hulladékgazdálkodási Információs Rendszer és a Hatósági Nyilvántartó Rendszer segítségével kiszűrhető telephelyet érint. Minden olyan üzem üzemeltetője, amely a meghatározott vonatkozó kapacitásküszöböt meghaladóan egy vagy több, a 166/2006/EK rendelet I. mellékletben meghatározott tevékenységet végez a 166/2006/EK rendelet hatálya alá tartozik (további információ lásd Útmutató dokumentum az Európai PRTR végrehajtásához http://eper-prtr.kvvm.hu/docs/E_PRTR_utmutato_hu.pdf).

A 166/2006/EK rendelet definiálja továbbá a létesítmény, az üzem és a telephely fogalmát is. Ezek a meghatározások összhangban vannak a Rendelet azon előírásaival, amely a nyilvántartás vezetését és az adatszolgáltatást telephelyenként írja elő.

A 166/2006/EK rendelet hulladékgazdálkodással kapcsolatos definíciói (lásd hulladék, veszélyes hulladék, hasznosítás, ártalmatlanítás) pedig a hulladékgazdálkodási szakterületre vonatkozó európai uniós jogszabályok alapján kerültek megfogalmazásra.

A hulladékgazdálkodási szakterületre vonatkozó európai uniós előírásain túl a kötelezettség megállapítása során figyelemmel kell lenni arra, hogy hazai jogszabályaink, a Hgt. és a Rendelet is, különbséget tesznek begyűjtő, előkezelő, végső hasznosító és ártalmatlanító tevékenység között. A hulladékgazdálkodással kapcsolatos tevékenységek a 166/2006/EK rendelet 1. számú mellékletének 5. pontjába kerültek besorolásra.

A veszélyes illetve nem veszélyes hulladék begyűjtést végzők nem végeznek E-PRTR köteles tevékenységet.

A veszélyes hulladék előkezelők a 166/2006/EK rendelet fogalom meghatározása alapján a veszélyes hulladék hasznosító vagy ártalmatlanító tevékenységi körbe (5. a) tevékenység) tartoznak.

A nem veszélyes hulladék előkezelésről a Rendelet útmutatója alapján a Hulladék begyűjtés/előkezelés bejelentő (HB) lapon kell adatot szolgáltatni, az előkezelői tevékenységet az ún. P előkezelési kódokkal kell azonosítani. A nem veszélyes hulladék előkezelők engedélyében azonban valamelyik, az alábbiakban felsorolt, előkezelést azonosító Hgt. 3.-4. számú mellékletében meghatározott R vagy D kód szerepel:

R12	Átalakítás az R1-R11 műveletek valamelyikének elvégzése érdekében
R13*	Tárolás az R1-R12 műveletek valamelyikének elvégzése érdekében (a képződés helyén történő átmeneti tárolás és gyűjtés kivételével)
D8	E mellékletben máshol nem meghatározott biológiai kezelés, amelynek eredményeként létrejövő vegyületeket, keverékeket a D1-D12 műveletek valamelyikével kezelnek
D9	E mellékletben máshol nem meghatározott fiziko-kémiai kezelés, amelynek eredményeként létrejövő vegyületeket, keverékeket a D1-D12 műveletek valamelyikével kezelnek (elpárologtatás, szárítás, kiégetés stb.)
D13	Keverés vagy elegyítés a D1-D12 műveletek valamelyikének elvégzése érdekében
D14	Átcsomagolás a D1-D12 műveletek valamelyikének elvégzése érdekében
D15*	Tárolás a D1-D14 műveletek valamelyikének elvégzése érdekében (a képződés helyén történő átmeneti tárolás és gyűjtés kivételével)

*Az R13 és D15 kód nem tartalmazza az időszakos tárolást a begyűjtés előtt azon a telephelyen, ahol keletkezett. Fontos, hogy a Hgt. szerint a nem veszélyes hulladék maximális tárolási ideje a képződés helyén 3 év, a veszélyes hulladéknál pedig 1 év, ezen idő lejártá után a hulladékot megfelelően kezelni, hasznosítani vagy ártalmatlanítani kell.

A nem veszélyes hulladék előkezelő abban az esetben tartozik az 5 c) létesítmények nem veszélyes hulladék ártalmatlanítók közé (lásd 166/2006/EK rendelet I. melléklet), amennyiben engedélyében a Hgt. 3. számú mellékletében meghatározott D8 vagy D9 vagy D13 vagy D14 (vagy D15) kezelési kód szerepel.

Az a telephely, amely a fent leírtak alapján a 166/2006/EK rendelet hatálya alá tartozik (azaz az I. számú mellékletben szereplő tevékenységet végez, és meghaladja az ott szereplő kapacitás küszöb értékét) az E-PRTR rendelettel módosított Rendelet alapján, a 166/2006/EK rendelet szerint 2007. január 01-től, a hulladékról vezetett nyilvántartását az alábbi adatokkal köteles kiegészíteni:

- a telephelyről hasznosításra vagy ártalmatlanításra elszállított nem veszélyes hulladék mennyisége,
- a telephelyről országon belülre hasznosításra vagy ártalmatlanításra elszállított veszélyes hulladék mennyisége,
- a telephelyről országon kívülre hasznosításra vagy ártalmatlanításra elszállított veszélyes hulladék mennyisége (t/év), a hasznosító vagy ártalmatlanító neve, címe és a szállítmányt befogadó tényleges hasznosító vagy ártalmatlanító telephely címe (megjelölve az országkódot).

A nyilvántartandó telephelyről történő elszállítások az üzem telephelyén végzett valamennyi szándékos, balesetből származó, rutinszerű és nem rutinszerű tevékenységből származó hulladékokra is vonatkoznak. A nyilvántartást ebben az esetben is naprakészen kell vezetni, tehát a fenti adatokat folyamatosan rögzíteni, majd az év végén összesíteni kell. A fent rögzített adatoknál minden esetben meg kell adni, a használt elemzési vagy számítási módszert, illetve hogy az adat mért (M), számított (SZ) vagy becsült (B) érték.

A Rendelet 6. §-a szerint a nyilvántartások a veszélyes hulladék esetében tárgyévét követő 10 évig, nem veszélyes hulladék esetében 5 évig nem selejtezhetők, ebben az esetben a hazai jogszabály szigorúbb előírást tartalmaz, mint a 166/2006/EK rendelet.

A vezetett nyilvántartás alapján adatszolgáltatásra az a 166/2006/EK rendelet hatálya alá tartozó telephely köteles, ahonnan évente 2 tonnát meghaladó mennyiségű veszélyes-, vagy évente 2 000 tonnát meghaladó nem veszélyes hulladékot szállítanak el kezelésre. A jelentéstétel akkor kötelező, ha a kapacitásküszöböt, és a hulladék mennyiségére megállapított küszöbértékeket is túllépi. Ha a hulladék mennyisége eléri, de nem haladja meg a küszöbértéket, a jelentéstétel nem kötelező. Ha csak a kapacitásküszöböt lépik túl, de a telephelyről való elszállításra vonatkozó küszöbértékeket nem, nem áll fenn jelentéstételi kötelezettség (lásd Útmutató dokumentum az Európai PRTR végrehajtásához).

Ha egy üzem, a 166/2006/EK rendelet hatálya alá tartozó tevékenység mellett egyéb az I. számú mellékletben nem felsorolt tevékenységet is végez, akkor csak a hatály alá tartozó tevékenységből képződő hulladékokra vonatkozóan köteles betartani az E-PRTR rendelet előírásait. Kármentesítési tevékenység esetén azokat a hulladékokat kell jelenteni, amelyek az I. számú mellékletben felsorolt tevékenységekből származnak.

A hulladékgazdálkodási vonatkozású E-PRTR adatszolgáltatást az eddigi Rendelet szerinti adatszolgáltatáshoz kell csatolni.

Összefüggés a HT, HB és az E-PRTR lapok között elsődleges/másodlagos nem veszélyes hulladék keletkezése esetén:

A **HT** (Hulladékkeletkezés Bejelentő) és **HB** (Hulladék Begyűjtés/előkezelés Bejelentő) **lapokon** jelentett, adott tevékenység során keletkezett, előkezelőnek (E), begyűjtőnek (B), hasznosítónak/ártalmatlanítónak (K), exportra (P) átadott nem veszélyes hulladék teljes mennyisége összefüggést fog mutatni az E-PRTR lapon jelentett hasznosításra vagy ártalmatlanításra átadott nem veszélyes hulladék teljes mennyiségével:

Σ HT, HB lapon jelentett nem veszélyes hulladék átadás

Előkezelőnek (E)

~¹
vagy
=²

E-PRTR lap nem veszélyes hulladékokra vonatkozó sora(i) azaz

+
Begyűjtőnek (B)
+
Hasznosítónak/
ártalmatlanítónak (K)
+
Exportra (P)

hasznosításra (R)
+
ártalmatlanításra (D)

elszállított nem veszélyes hulladék mennyisége

¹ Ha az üzem, a 166/2006/EK rendelet hatálya alá tartozó tevékenység mellett egyéb az I. számú mellékletben nem felsorolt tevékenységet is végez

² Ha az üzem, csak a 166/2006/EK rendelet hatálya alá tartozó tevékenység(k)et végez

Összefüggés a HT, HB és az E-PRTR lapok között elsődleges/másodlagos veszélyes hulladék keletkezése esetén:

A **HT** (Hulladékkeletkezés Bejelentő) és **HB** (Hulladék Begyűjtés/előkezelés Bejelentő) **lapokon** jelentett, adott tevékenység során keletkezett, előkezelőnek (E), begyűjtőnek (B), hasznosítónak/ártalmatlanítónak (K) átadott veszélyes hulladék teljes mennyisége meg fog egyezni az **E-PRTR** lapon jelentett hasznosításra vagy ártalmatlanításra **országban belülrre átadott veszélyes hulladék** teljes mennyiségével:

Σ HT, HB lapon jelentett
veszélyes hulladék átadás

Előkezelőnek (E)
+
Begyűjtőnek (B)
+
Hasznosítónak/
ártalmatlanítónak (K)

~¹
vagy
=²

E-PRTR lap országban belüli veszélyes
hulladék átadásra vonatkozó sor(ok) azaz

hasznosításra (R)
+
ártalmatlanításra (D)

elszállított veszélyes hulladék mennyisége

¹ Ha az üzem, a 166/2006/EK rendelet hatálya alá tartozó tevékenység mellett egyéb az I. számú mellékletben nem felsorolt tevékenységet is végez

² Ha az üzem, csak a 166/2006/EK rendelet hatálya alá tartozó tevékenység(k)et végez

A **HT** (Hulladékkeletkezés Bejelentő) és **HB** (Hulladék Begyűjtés/előkezelés Bejelentő) **lapokon** jelentett, adott tevékenység során keletkezett, exportra (P) átadott veszélyes hulladék teljes mennyisége meg fog egyezni az **E-PRTR lapon** jelentett hasznosításra vagy ártalmatlanításra **országban kívülrre átadott veszélyes hulladék** teljes mennyiségével:

Σ HT, HB lapon jelentett
veszélyes hulladék átadás

Exportra (P)

~¹
vagy
=²

E-PRTR lap országban kívüli veszélyes
hulladék átadásra vonatkozó sorai, azaz

hasznosításra (R)
+
ártalmatlanításra (D)

elszállított veszélyes hulladék mennyisége

¹ Ha az üzem, a 166/2006/EK rendelet hatálya alá tartozó tevékenység mellett egyéb az I. számú mellékletben nem felsorolt tevékenységet is végez

² Ha az üzem, csak a 166/2006/EK rendelet hatálya alá tartozó tevékenység(k)et végez